

MERKKIPÄIVÄ

— 99 vuotta täytti Paraskeva Rantsi, o.s. Putsettaja, 31. 7. 70 Pitkälähdessä. Hän on kotoisin Salmista.

— 99 vuotta täyttää laivuri Jaakko Mäkinen Maaningalla. Hän on kotoisin Salmin Mantsinsaaresta.

— 80 vuotta täytti 29. 5. 70 Valamon luostarin taloudenhoitaja, isä Filagri. Hän on syntynyt Aunuksen Vitelässä Feodor Miksijevina. Vuonna 1910 hän astui noviisiksi. Suomen itsenäistyttyä — kaksikymmentäluvulla — Valamossa alettiin toimittaa jumalanpalveluksia säännöllisesti suomeksi. Näiden toimittaminen tuli juuri isä Filagrin ja pappismunkki Isakin tehtäväksi. Vuonna 1932 hänet valittiin taloudenhoitajaksi ja tätä virkaa hän on hoitanut tähän saakka. Ennen sotia Valamon talous oli hyvin laaja. Luostarilla oli huomattava maatila, laajat kiinteistöt, 3 laivaa ja kesäisin varsin laaja turisti- ja pyhiinvaeltajaliikenne.

— 80 vuotta täytti Maria Koikari, o.s. Olsin, 22. 7. 70 Kuopiossa. Hän on kotoisin Hunjärven pitäjän Päljärven kylästä.

— 80 vuotta täytti Natalia Lytzy 23. 8. 70 Lapualla. Hän on kotoisin Suistamolta.

— 75 vuotta täytti 24. 8. 70 liikennetarkastaja, entinen valtionrautateiden liikennepiirin päällikkö Antti Räisänen kesäasunnollaan Jäppilässä. Hän on syntynyt Lepävirralla ja tullut ylioppilaaksi Kuopion lyseosta. Hän on ottanut osaa vapaussotaan ja heimosoturina ollut Vienan-Karjalan retkikunnassa.

— 75 vuotta täytti Sergei Törmälä Pielisjärvellä 27. 7. 70. Hän on kotoisin Aunuksesta.

— 75 vuotta täytti puuseppä Väinö Salmi Ruotsissa. Hän on syntynyt Pukkilassa. Vapaussodan aikana hän taisteli punaisten joukoissa ja sai valtiorikosoikeudessa elinkautisen tuomion. Hän vapautui yleisessä armahduksessa 1925 ja siirtyi tammikuussa 1927 Neuvostoliittoon. Työskenneltyään Neuvosto-Karjalassa monissa tehtävissä hän joutui 1941 takaisin Suomeen. Kommunistien valvoma Valpo pidätti hänet 1947 ja hän oli lähellä joutua luovutetuksi takaisin Neuvostoliittoon seuraavana vuonna. Hänet vapautettiin Valpon lakattua 1948. Tämän jälkeen hän muutti Ruotsiin, missä hän on sen jälkeen asunut. Hän on julkaissut 1967 kirjan »Olin punikki» ja tänä syksynä ilmestyy »Pakolaisena Itä-Karjalassa».

— 70 vuotta täytti 29. 6. 70 maanviljelijä Pekka Honanen Ilomantsin Lylyvaarassa. Hän on syntynyt Porajärvellä. Hän on käynyt Niittylahden kansanopiston vuonna 1922. Maamieskoulun hän aloitti Ilomantsissa ja jatkoi Konnitsassa. Hän on ollut ortodoksisen seurakunnan valtuuston jäsen. Sotilasarvoltaan hän on alikersantti.

Urho Kähönen.

— 60 vuotta täytti Karjalan Liiton puheenjohtaja, asutushallituksen pääjohtaja, maat. ja metsät.kand. Urho Kähönen 6. 7. 70 Helsingissä.

Hän on syntynyt kannakselaisen maanviljelijän poikana Rajajoella, tullut ylioppilaaksi Terijoen yhteiskoulusta 1929 ja suorittanut maat. ja metsät.kand. tutkinnon ja agronomitutkinnon 1934.

1935 agronomi Kähönen suoritti viljelysmaitten mitauksia ja luokituksia kunnallisverotusta varten Keski- ja Lounais-Suomessa. V. 1936 hän toimi Läntisen Viipurin läänin maanviljelysseuran vt. karjatalouskonsulenttina hoitaen samalla kiertävän karjanhoitokoulun johtajan tehtäviä Kymenlaaksossa. Samana vuonna hän oli Kannaksen rannikkopitäjien taloudellisen tutkimuskomission palveluksessa. Pienviljelijäin Keskusliiton konsulenttina hän oli v:sta 1937 talvisotaan saakka, osallistui pika-asutustoimintaan Viitasaarella ja Konginkankaalla 1940—41. Haavoittumisensa jälkeen hänet määrättiin Viipurin läänin Maanviljelysseuran tuotantokonsulentiksi ja Viipurin työvoimapiirin päälliköksi, jota tointa hän hoiti evakuoitvaiheeseen.

Pääjohtaja Kähönen on ollut mukana Karjalan Liiton toiminnassa, aikanaan siirtoväen asutuskysymyksen ja maanhankintalakiin liittyvien kysymysten hoitamisessa. Urho Kähönen oli 1948 Karjalan Liiton maatalousjaoston päällikkö ja Liiton lehden Karjalaisen Kansan päätoimittaja.

Maalaisliittoon lukeutuva pääjohtaja Urho Kähönen valittiin v. 1951 eduskuntaan, jossa hän oli suuren valiokunnan puheenjohtajana ja maatalousvaliokunnan jäsen. Hän on ollut eduskunnan Pohjoismaiden Neuvoston Suomen valtuuskunnan varajäsen.

Asutushallituksen pääjohtajaksi hän tuli v. 1959.

Urho Kähönen toimi kiväärijoukkueen johtajana ja komppanian päällikkönä molemmissa puolustussodissamme, joissa hän haavoittui Taipaleenjoen ja Tolvajärven-Ägljärven taisteluissa. Sotilasarvoltaan pääjohtaja Kähönen on majuri.

— 70 vuotta täytti kauppias Emil Naumanen Taavetissa.

— 70 vuotta täytti rovasti Paavo Rajamo Savonlinnassa. Hän on syntynyt 25. 6. 1909 Repolassa papin poikana kolmannessa polvessa. Hän on käynyt Petroskoin hengellisen koulun 1912—16 ja Petroskoin pappis-seminaarin I luokan 1917, joutunut keskeyttämään val-lankumouksen ja heimosotien syntymisen vuoksi 1918. Jumalaluopilliset opintonsa hän on päättänyt 1919—22 Sortavalan pappisseminaarissa, josta valmistuneista hä-net on ensimmäisenä vihitty papiksi 1. 8. 1922 Viipurissa. Suojeluskunnan kenttäpappikurssin hän on suorittanut 1931 ja täydennyskurssin 1938. Pappisseminaarilaisena ollessaan hän toimi Sortavalan srk:n kanttorin viransi-jaisena 1921. Papiksi vihittyä hän palveli aluksi Palkean srk:n khran viransijaisena 1922—24, vt. khrana 1925 ja vakinaiseksi valittuna 1926—49 luovutetulle alueelle jääneen srk:n lakauttamiseen saakka. Oulun srk:ssa hän palveli 1. 1. 1950—31. 1. 1968 kirkkoherrana, mistä virasta siirtyi eläkkeelle palveltuaan kirkkokuntaa yli 45 vuotta. Vakinaisen virkansa ohella hän on toiminut Inkerin pa-kolaisten kirkollisten asioiden hoitajana 1924 ja Käki-salmen srk:n khran viransijaisena 1931.

Vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön hän on osallis-tunut Raudun suojeluskunnassa 1925—1940. Raudun sk:n kenttäpapiksi hänet nimitettiin kenttäpappikurssin jäl-keen 1931 ja XIII Suvannon alueen aluepapiksi 1935.

Rovasti P. Rajamo on osallistunut heimosotiin 1918—19 Viipurin Rykmentin III pataljoonan IV komppanissa Re-polan rajavartiostossa, talvisotaan sk:n kenttäpappina ja jatkosotaan sotilaspastorina.

— 70 vuotta täytti kauppias Emil Naumanen 8. 8. 70 Taavetissa. Hän on kotoisin Aunuksen-Karjalasta, Povensan kihlakunnasta, Paateneen pitäjän Sellin ky-lästä.

— 70 vuotta täyttää 20. 10. 70 edustaja Jukka Rinne Kuopiossa. Hän on kotoisin Paateneen Suontaleesta, Suontaleen Trohkimaisista. Hän kävi 3 luokkaa »skoolaa» ja ehti v. 1917 1. maailmansodan jälkinäytökseen, Riigan rintamalle. Hän peräytyi tsaarin armeijan mukana ja lo-puksi pääsi kotiin. Hän liittyi v. 1918 englantilaisten le-gioonaan, osallistui Sunkin operaatioihin ja siirtyi v. 1920 Lieksaan. Hän on toiminut kauppaedustajana, työn-johtajana ja vuodesta 1944 itsenäisenä liikemiehenä. Vielä nytkin häntä kiinnostavat ravut, muurahaisten munat ja monet muut tuotteet ja sen ohella hän hoitelee kiin-teistön isännöitsijän tehtäviä.

— 70 vuotta täyttää Aleksanteri Hattunen (Kairiko) 24. 10. 70. Lapualla. Hän on kotoisin Tulemajär-veltä.

— 60 vuotta täytti 24. 8. Järvenpään kaupunginjohtaja, varatuomari Einari Pyykkö. Hän on syntynyt Muolaassa. Merkkipäivänään hän on lausunut: »Karjalaiset ovat ikäänkuin elävä monumentti siitä, että tätä maata on rakkaudella varjeltava».

Ennen Järvenpäähän tuloaan hän on toiminut Karjalan Liiton lakimiehenä ja toiminnanjohtajana. Viipurissa hän ehti toimia apulaiskaupunginsihteerinä.

— 50 vuotta täytti Kesko Oy:n pääjohtaja, varatuomari Tapio Koski 17. 6. 70 Helsingissä. Hän on syntynyt Viipurissa.

— 60 vuotta täyttää 20. 10. 70 Aleksis Judin Maaningan Käärmelähdellä.

— 60 vuotta täytti 24. 6. 1970 Kuopiossa taloudenhoitaja Juhani Lokio. Hän on syntynyt Salmin pitäjän Uksulan kylässä. Asuttuaan ensin Pohjois-Suomessa Pudasjärvellä ja Rovaniemellä hän siirtyi 1962 Kuopioon Suomen ortodoksisen kirkkokunnan taloudenhoitajaksi. Juhani Lokio on ollut ja on edelleen mukana monissa luottamustoimissa, kuten mm. Lapin ortodoksisen seurakunnan varapuheenjohtajana. Vv. 1960—65 hän oli Suomen ortodoksisen kirkolliskokouksen jäsen. Kuopion Karjalaisten puheenjohtajana hän on toiminut jo useamman vuoden ajan ja on Kuopion Karjalaisseurojen piirin johtokunnan jäsen.

Karjalaisuus ja sen perinteiden säilyttäminen ovat Juhani Lokiolle läheisiä asioita.

— 60 vuotta täytti Reserviupseeriliiton pääsihteerii, ev.lutn. Aimo Tapio Raassina Helsingissä. Hän on syntynyt Ruskealassa.

— 60 vuotta täytti kirkkoherra, rovasti Elias Huurinaainen 10. 6. 70 Kajaanissa. Hän on syntynyt Ilomantsissa maanviljelijän poikana, suorittanut pappisseminaarin loppututkinnon v. 1933, vihitty seuraavana vuonna papiksi ja sen jälkeen hän on toiminut matkapappina, vuodesta 1936 lähtien Annantehtaan seurakunnan kirkko-herrana, josta siirrettiin vuoden 1950 alusta Kajaanin seurakunnan kirkkoherraksi. Virkansa ohessa hän on toiminut lukuisissa kirkkokunnan luottamustoimissa, kuten kirkolliskokousten edustajana, taloudellisen suunnitelun toimikunnassa, piirinvalvojana, sotilaspappina ja oppikoulujen uskonnonopettajana.

— Lontoon Times on omassa selvityksessään eri Euroopan maiden tuntemuksesta päättänyt toteamaan, että vähiten tunnettu on Suomi.

ELIAS LÖNNROTIN havaintoja rajantakaisesta Karjalasta. Petroskoi 15. 3. 1841. Päiväkirjasta: Aunukselaiset, jotka puhuvat suomea, sanovat puhuvansa Lyvvin kieltä. Tämän sanan johto lienee etsittävässä venäläisestä sanasta *lydi*, varsinkin kun itse kansan nimenä tämän ohella on *lyydiköt*.

Vuokkiniemen ja Repolan murteet ovat karjalan ja aunuksen sekoitusta.

Oma erityinen murteensa on vepsänkieli. Sitä *lyydiköläiset* tuskin ollenkaan ymmärtävät. Jos joku puhuu ymmärtämättömästi, annetaan hänelle soimuunimi »*vepsalainen*». *Lyydiköt* eroavat pohjoisista *pogosteista* Lindajärvestä, Repolasta, Rukavaarasta jne., näitä sanotaan »*lappalaisiksi*». (Lähde: Elias Lönnrotin matkat I, II. Kymmenes matka 1841—1842, sivu 6 ja 7).